

Ministerie van Financiën
Ter attentie van mr. drs. J.C. de Jager
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Baarn, 8 mei 2012

Betreft: Reactie FFP op consultatie Wijzigingsbesluit financiële markten 2013

Geachte heer De Jager,

De Federatie van Financieel Planners (FFP) maakt graag van de gelegenheid gebruik om te reageren op het Wijzigingsbesluit financiële markten 2013 (Wijzigingsbesluit). In deze brief richten wij ons voornamelijk op de nieuwe eisen met betrekking tot de borging van vakbekwaamheid. Aansluitend gaan wij kort in op een aantal andere relevante onderwerpen.

Gezamenlijk streven naar hogere deskundigheid

Het streven naar en het stimuleren van een hoger vakbekwaamheidsniveau in de financiële dienstverlening is een uitgangspunt dat wij als FFP van harte toejuichen. In de afgelopen vijftien jaar heeft de FFP door zelfregulering een keurmerk voor financieel planners gerealiseerd met inmiddels meer dan 3.500 geregistreerden op HBO-/ HBO-plus-niveau (EQF 6).

In aanvulling daarop hebben wij in juni 2011 voor financieel adviseurs het 'Register Financieel Adviseur (RFA) geïntroduceerd. Het RFA bevindt zich op Associate Degree-niveau (EQF 5). Een belangrijk onderscheid tussen RFA en FFP is dat de FFP naast de particuliere consument en de ZZP'er ook de ondernemer (IB-ondernemer/DGA) tot zijn doelgroep kan rekenen. Hiermee borgen we de integrale adviesmethodiek niet alleen op het niveau van de financieel planners, maar ook op dat van de adviseurs.

Keurmerk krijgt meer ruimte in examinering en Permanente Educatie (PE)

In het Wijzigingsbesluit biedt u nieuwe mogelijkheden voor keurmerkorganisaties op het gebied van examinering en PE-toetsing. Dit is op het eerste gezicht een positieve ontwikkeling, echter wat de FFP betreft alleen en voor zover er tegelijkertijd de mogelijkheid geboden wordt om deze in geïntegreerde vorm aan te bieden. Wij doelen dan op een aanpak waarbij de Wft-examinering (of Wft-PE) samen met het (de) keurmerkexamen(s) (of keurmerk-PE) leidt tot minder tijdsbesteding en kosten dan de som van de losse onderdelen. Alleen dan wordt voorkomen dat, in het geval van de FFP, meer dan 3.500 gecertificeerd financieel planners te maken krijgen met een dubbele tijdsbelasting en investering. Eerder pleitte de FFP voor het 'hoger-voor-lager'-principe¹ voor het FFP-diploma in relatie tot de Wft-diploma's. Ook hier lag (o.a.) de wens tot efficiency aan ten grondslag. Met de juiste invulling kunnen nu met dit onderdeel van het wetsvoorstel (een deel van) de gewenste efficiencyvoordelen alsnog gerealiseerd worden. Met belangstelling kijken we dan ook uit naar de concrete invulling hiervan.

Kritische kanttekeningen bij deskundigheidsvoorstellen

Zowel bij de wijze waarop u een hoger vakbekwaamheidsniveau wenst te realiseren als bij een aantal uitvoeringsaspecten plaatsen wij een aantal kritische kanttekeningen.

De kanttekeningen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

1. Het nieuwe deskundigheidsbouwwerk is productgericht en stelt het klantbelang niet centraal;
2. Het ontbreekt aan een integrale visie op de gehele deskundigheid in de markt;
3. Een geïntegreerd examen moet mogelijk zijn om dubbele lasten te voorkomen;
4. Definitie van advies is onduidelijk voor cliënt en consument;
5. Fiscaal ongelijke behandeling financieel advieskosten.

Ad 1. Het nieuwe deskundigheidsbouwwerk is productgericht en stelt het klantbelang niet centraal.

Uw voorstel met betrekking tot de indeling van een modulair bouwwerk neemt niet de cliënt als uitgangspunt, maar houdt vast aan een productgerichte structuur. Daarmee wordt de transitie van productverkoop naar advisering niet ondersteund en is het bouwwerk niet toekomstgericht. Integrale advisering, die niet het product maar het klantbeeld centraal zet, komt hierdoor onvoldoende tot uitdrukking. De FFP vindt dit een gemiste kans.

¹ Het 'hoger-voor-lager'-principe houdt in dat het FFP-diploma vrijstelling biedt voor resp. gelijkgesteld is aan vier Wft-diploma's te weten Basis, Hypothecair Krediet (incl. Beleggen) Levensverzekeringen (incl. Beleggen) en Consumptief Krediet. In het overgangsregime m.b.t. gelijkstellingen was dit ook zo vastgesteld voor het FFP-diploma. FFP-diploma's behaald voor 1 oktober 2007 zijn gelijkgesteld voor bovengenoemde Wft-diploma's.

De FFP pleit ervoor om de productgerichte indeling te vervangen door een klantgerichte indeling. Zo kunnen de modules ingedeeld worden naar zakelijk (klein, middelgroot en groot) en particulier (complex, niet-complex: consument, ZZP'er/IB-ondernemer/DGA). Daarmee komt de klantoriëntatie sterker tot uitdrukking en wordt integrale advisering die de klant centraal zet wettelijk afgedwongen.

Verder zijn wij van mening dat de term 'integrale advisering' niet van toepassing kan zijn op de beroepskwalificaties die slechts twee modules omvatten. Van 'integrale advisering' kan alleen dan sprake zijn indien alle relevante vakgebieden geborgd zijn. Daartoe is ten principale een combinatie van de voorgestelde beroepskwalificaties noodzakelijk. Wij zullen dit punt nader adresseren als de marktconsultatie van het nieuwe Wft-deskundigheidsbouwwerk plaatsvindt,

We hebben verder nog een tweetal opmerkingen. Ten eerste merken wij op dat het introduceren van een nieuwe beroepskwalificatie voor 'sparen en betalen' in het deskundigheidsbouwwerk geen waarde toevoegt en enkel tot extra kosten leidt. De activiteit voor deze beroepskwalificatie beperkt zich hoofdzakelijk tot het openen en sluiten van een spaar- cq betaalrekening. Het lijkt ons dat hier geen adviesbekwaamheid op MBO-niveau voor noodzakelijk is en dat dit geen separate beroepskwalificatie rechtvaardigt. Verder zetten we een vraagteken bij de vakbekwaamheidseisen van de gevolmachtigd agent: moeten deze worden opgenomen in de wet? Deze juridische figuur is immers geen adviseur met klantcontact.

Ad 2. Het ontbreekt aan een integrale visie op de gehele deskundigheid in de markt.

Het Wijzigingsbesluit richt zich slechts op het wettelijke bouwwerk. De FFP pleit met nadruk voor een totaalvisie op het deskundigheidsbouwwerk. Een totaal bouwwerk omvat, behalve de Wft-deskundigheid, ook de hogere deskundigheidsniveaus, thans uitgevoerd door keurmerken/registers. Een dergelijke integraliteit bevordert de duidelijkheid naar cliënten én consumenten en geeft verder werknemers in de financiële sector een logisch en herkenbaar carrièreperspectief. Tevens kan hiervan een stimulerende kwaliteitsprikkel uitgaan in het streven om een hoger kennisniveau te realiseren. Nu ontbreekt het aan samenhang en aansluiting en is het systeem niet kosten-efficiënt. Wij zouden het wenselijk vinden om de toegevoegde waarde van keurmerken en de logische relaties tussen wettelijke en bovenwettelijke deskundigheid meer tot uiting te laten komen.

Ad 3. Een geïntegreerd examen moet mogelijk zijn om dubbele lasten te voorkomen.

Wij zien de voordelen van een centrale examenbank in het kader van het borgen van een uniforme kwaliteitsnormering. De implementatie ervan in de financiële sector heeft echter niet alleen grote consequenties voor examen- en opleidingsinstanties, maar ook voor de keurmerken. De FFP pleit er uitdrukkelijk voor om bij het introduceren van een landelijk verplichte examendatabank een geïntegreerd examen mogelijk te maken. Daarmee moet het mogelijk zijn niet alleen een **combinatie**-, maar ook een **integrale** toetsing van Wft- en keurmerkexamens mogelijk te maken. Hiermee worden dubbele lasten voor de examenkandidaat voorkomen en wordt hogere deskundigheid niet ontmoedigd. Nu moet een kandidaat van de FFP bijvoorbeeld, nadat hij het hogere, integrale FFP-examen heeft afgelegd alsnog een lager wettelijk (vaak in actualiteit achterhaald) Wft-examen afleggen. Hetzelfde bezwaar geldt voor de wettelijke en bovenwettelijke PE. Volledigheidshalve verwijzen wij nog naar pagina 2 van onze reactie waar wij dit aspect ook aan de orde stellen.

Ad 4. Definitie van advies is onduidelijk voor cliënt en consument.

De (aangescherpte) vakbekwaamheidseisen hebben betrekking op klantadviseurs. Hierbij verwijst u in het Wijzigingsbesluit naar de definitie van (financieel) advies. In de Wft is de definitie gekoppeld aan alleen productadvies en niet aan algemeen financieel advies.

In de adviespraktijk stuit deze juridische scheiding tussen algemeen financieel advies en Wft-advies bij adviseurs op onduidelijkheden. Daarnaast herkent een cliënt of consument het vage onderscheid ook niet, waardoor hij de indruk krijgt dat hij altijd beschermd wordt door de strengere adviesregels zonder dat dat het geval is. Wij vragen u deze problematiek kritisch te bezien.

Ad 5. Fiscaal ongelijke behandeling financieel advieskosten.

De complexiteit door de verschillen in de fiscale behandeling van de advies- en bemiddelingsnota is enorm voor cliënt en adviseur. De huidige fiscale regels maken een productadvies goedkoper dan een integraal klantadvies. Immers, de kosten van advisering die leidt tot bemiddeling /aankoop van een product (bijvoorbeeld bij een hypotheek- of pensioenadvies) zijn fiscaal aftrekbaar; de kosten van een integraal financieel plan, dat de cliënt inzicht en overzicht biedt inzake zijn financiële situatie zonder de verplichting tot productaankoop, zijn dat niet.

Daarmee wordt productsturing gestimuleerd en dat staat haaks op de transformatie die u in uw wijzigingsbesluit beoogt. De FFP vraagt u nogmaals dringend voor een adequate oplossing. Zonder deze oplossing worden uw inzet en doel voor een transformatie ernstig belemmerd.

Overige kanttekeningen

Naast de kritische kanttekeningen over deskundigheid geven we graag nog onze reactie op twee belangrijke zaken die de financieel planner raken. Dit betreft:

1. Diplomadichtheid;
2. Effect van de wettelijk verplichte bankierseed.

Ad.1 Diplomadichtheid.

Uw aanname dat de financieel adviseur in de toekomst minder diploma's nodig heeft, delen wij niet. Deze verwachting staat namelijk haaks op de tendens van integraal advies, waarbij de adviseur over een bredere deskundigheid moet beschikken. Wij verwachten dat de diplomadichtheid juist gaat toenemen.

Ad 2. Effect van de wettelijk verplichte bankierseed.

De FFP onderstreept de belangrijke rol die een financieel adviseur in de samenleving heeft en zij bevordert het bewustzijn daarvan in grote mate. Binnen de FFP wordt daar invulling aan gegeven door onder andere het ondertekenen en uitdragen van een gedragscode en via intercollegiale besprekingen tijdens regio-, kennis- en PE-bijeenkomsten. Zoals u zelf al aangeeft, heeft een verplichte bankierseed slechts een symbolische waarde en draagt dit initiatief slechts ten dele bij aan de gewenste cultuurverandering in de financiële sector. Daar komt nog bij dat deze aspecten van normatief en integer gedrag ook al opgenomen worden in alle nieuwe vakbekwaamheidsmodules.

Wij spreken nogmaals de wens uit dat marktpartijen en overheid zich nadrukkelijk zouden moeten richten op concrete activiteiten die leiden tot veranderingen waar cliënt en consument direct voordeel bij hebben. Wij denken dan met name aan een meer fundamentele wijziging van de Wft zoals eerder in onze reactie bepleit wordt.

Uiteraard zijn we graag bereid om onze visie en kanttekeningen toe te lichten. Hiervoor kunt u contact opnemen met het secretariaat van de FFP, telefoon: 035-5427538 of rechtstreeks met ondergetekende, mobiel 06-54335981 of mail marjanvankasteren@vffp.nl.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de FFP,

Marjan J.C. van Kasteren
Directeur

Federatie van Financieel Planners

Gecertificeerd financieel planners die zijn aangesloten bij de Federatie Financieel Planners (FFP) onderscheiden zich door integriteit, integraal advies en deskundigheid (HBO-/ HBO-plus-niveau) in combinatie met praktijkervaring. Uitsluitend als zij aan deze voorwaarden voldoen, mogen zij het FFP-keurmerk voeren.

De hoge kwaliteitseisen van de FFP hebben betrekking op zowel vakinhoudelijke kennis, als gedrag en aanspreekbaarheid. De vakinhoudelijk kennis wordt door middel van een examen getoetst bij de toelating. Gedurende de certificering wordt de kennis bijgehouden door jaarlijkse permanente educatie.

Het gedrag en de aanspreekbaarheid van een gecertificeerd financieel planner zijn vastgelegd in de Gedragscode van de FFP, die bij de toelating tot het register door elke gecertificeerd financieel planner wordt onderschreven. De Commissie van Toezicht van de FFP ziet toe op naleving van de Gedragscode. WFT-vergunningplichtige planners zijn tevens verplicht aangesloten bij het klachtensinstituut Kifid.

Een gecertificeerd financieel planner (FFP'er) is in staat zowel de particuliere consument als de ondernemer integraal te adviseren over zijn financiële toekomst. Er zijn meer dan 3.500 gecertificeerd financieel planners in Nederland. Meer informatie over de Federatie Financieel Planners is te vinden op www.ffp.nl.

Bijlage 1. Vragen met betrekking tot het Wijzigingsbesluit financiële markten 2013

Lastenparagraaf

We stellen grote vraagtekens bij de uitgangspunten die zijn opgenomen in de lastenberekening met betrekking tot deskundigheid. Waarom rekent u met uurtarieven die veel te laag zijn? Het rekenen met een quasi generiek uurtarief van € 45,- of € 62,- per uur herkennen wij absoluut niet in de markt. Daarnaast ontbreekt het in de berekening nog aan inzicht in de nodige kosten. De lastenparagraaf geeft onvoldoende fundering voor een goede afweging van lasten en baten.

Centrale examendatabank

Ten aanzien van de centrale examendatabank zijn er nog veel onduidelijkheden met betrekking tot de uitvoering. Wij noemen u de volgende zaken:

- Voor het aftoetsen van vaardigheden en competenties zijn naast een toetsing aan de hand van meerkeuzevragen meer vormen van toetsing nodig om te borgen dat aan deze normen wordt voldaan. Op welke wijze gaat dit vorm krijgen? En hoe wordt de databank ingericht?
- De examinering binnen het register RFA en de toekomstige examinering binnen het register FFP zal gebeuren via de EVC-methodiek. Op welke wijze is de EVC-methode ingebed in de centrale examendatabank?
- Voor de financieel planner en - adviseur is het wenselijk dat er integraal getoetst kan worden. In hoeverre gaat de centrale databank toetsen vanuit een integraal klantbeeld mogelijk maken? Hoe kunnen we borgen, zonder in te boeten aan kwaliteitseisen, dat integraal toetsen niet onnodig wordt belemmerd?

Binnen het nieuwe register RFA is een goed werkbaar en binnen het huidige wettelijke kader passende integrale examenmethodiek ontwikkeld. Wij willen deze opzet en onze ervaring hiermee graag met u delen in relatie tot de inrichting van de examendatabank.

Graag zouden we als FFP ook nauw betrokken willen worden bij de uitwerking van de centrale examendatabank omdat dit ook de (toekomstige) examinering van meer dan 3.500 financieel planners raakt. We zien dan ook een uitnodiging terzake van het ministerie van Financiën en/of van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening graag tegemoet.